

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΠΙ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ (OPTIONS)

Οι συναλλαγές στα παράγωγα προϊόντα είναι υψηλού κινδύνου (risk), ως εκ τούτου δεν συνιστώνται σε Επενδυτές που δεν μπορούν να αντιληφθούν πλήρως την φύση και τα χαρακτηριστικά τους, καθώς και τις υποχρεώσεις του Επενδυτή που απορρέουν από αυτά.

Οι συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα προϋποθέτουν εμπειρία σε συναλλαγές, οικονομική δυνατότητα αλλά και συμβατότητα με τους οικονομικούς στόχους και τους κινδύνους που είναι διατεθειμένος να αναλάβει ο Επενδυτής.

1. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ

i. Μεταβλητός βαθμός κινδύνου

Οι συναλλαγές σε δικαιώματα προαίρεσης (options) είναι υψηλού κινδύνου. Οι αγοραστές και οι πωλητές δικαιωμάτων προαίρεσης πρέπει να αντιλαμβάνονται τις διαφορές των δικαιωμάτων αγοράς (calls) και των δικαιωμάτων πώλησης (puts) πριν την διενέργεια συναλλαγών.

Στα δικαιώματα αγοράς, ο αγοραστής καταβάλλει το ανάλογο τίμημα (option premium) και αποκτά το δικαίωμα (αλλά όχι την υποχρέωση) να αγοράσει τον υποκείμενο τίτλο στην τιμή εξάσκησης του δικαιώματος. Αντίστοιχα, στα δικαιώματα πώλησης ο αγοραστής, καταβάλλοντας το ανάλογο τίμημα, αποκτά το δικαίωμα (αλλά όχι την υποχρέωση) να πωλήσει τον υποκείμενο τίτλο στην τιμή εξάσκησης του δικαιώματος.

Ο πωλητής δικαιώματος αγοράς/πώλησης αναλαμβάνει την υποχρέωση να παραδώσει/παραλάβει από τον αγοραστή του δικαιώματος τον υποκείμενο τίτλο στην τιμή εξάσκησης του δικαιώματος.

Τα δικαιώματα προαίρεσης διαπραγματεύονται καθημερινά, δίνοντας την ευκαιρία στον Επενδυτή να κλείσει την θέση του όποτε κρίνει ότι είναι απαραίτητο. Η τιμή τους επηρεάζεται από την τιμή της υποκείμενης αξίας, τον εναπομείναντα χρόνο μέχρι την λήξη τους και το επιτόκιο δίχως κίνδυνο.

Θα πρέπει οι Επενδυτές πριν προβούν σε οποιαδήποτε συναλλαγή να υπολογίσουν πόσο θα πρέπει να κινηθεί η υποκείμενη αξία για να καταστεί κερδοφόρος η θέση τους, συνυπολογίζοντας στο τίμημα του δικαιώματος (premium) όλες τις προμήθειες. Ο αγοραστής Δικαιωμάτων Προαίρεσης μπορεί να αντισταθμίσει (offset) ή να ασκήσει τα Δικαιώματα Προαίρεσης ή να αφήσει τα Δικαιώματα Προαίρεσης να λήξουν. Η άσκηση Δικαιώματος Προαίρεσης έχει ως αποτέλεσμα είτε έναν χρηματικό διακανονισμό ή την απόκτηση ή την παράδοση της υποκείμενης αξίας. Εάν η υποκείμενη αξία του Δικαιώματος Προαίρεσης είναι Συμβόλαιο Μελλοντικής Εκπλήρωσης, ο αγοραστής θα αποκτήσει θέση σε Συμβόλαιο Μελλοντικής Εκπλήρωσης με τις σχετικές υποχρεώσεις και κινδύνους. Στην περίπτωση που κάποιο δικαίωμα προαίρεσης λήξει χωρίς να μπορεί να ασκηθεί, τότε ο Επενδυτής χάνει το συνολικό ποσό της επένδυσής του που είναι η τιμή αγοράς του δικαιώματος (premium), πλέον τις προμήθειες. Η αγορά δικαιωμάτων προαίρεσης με τιμή εξάσκησης (strike price) σημαντικά υψηλότερη (σε περίπτωση

call) ή χαμηλότερη (σε περίπτωση put), από την τρέχουσα τιμή της υποκείμενης αξίας, μειώνει την πιθανότητα άσκησης του δικαιώματος.

- ii. Η πώληση δικαιωμάτων προαίρεσης είναι υψηλότερου κινδύνου από την αγορά δικαιωμάτων προαίρεσης. Ενώ το μέγιστο κέρδος είναι συγκεκριμένο (το premium που εισπράττει ο πωλητής), η μέγιστη ζημία είναι απεριόριστη και δεν περιορίζεται στο ύψος του περιθωρίου ασφάλισης.

Επίσης, ο πωλητής δικαιώματος προαίρεσης μπορεί να κληθεί να καταβάλλει περιθώριο ασφάλισης στην περίπτωση που η αγορά κινηθεί αντίθετα από τη θέση του.

Επίσης, ο πωλητής δικαιώματος προαίρεσης στην περίπτωση που ο αγοραστής ασκήσει το δικαίωμά του, θα αναγκαστεί να διακανονίσει το Δικαίωμα Προαίρεσης ή χρηματικώς ή με φυσική παράδοση ή παραλαβή της υποκείμενης αξίας. Εάν η υποκείμενη αξία του Δικαιώματος Προαίρεσης είναι ένα Συμβόλαιο Μελλοντικής Εκπλήρωσης, ο πωλητής θα αποκτήσει θέση στο Συμβόλαιο Μελλοντικής Εκπλήρωσης και τις σχετικές υποχρεώσεις και κινδύνους. Εάν ο πωλητής δικαιώματος προαίρεσης έχει αντίθετη θέση στην υποκείμενη αξία, τότε ο κίνδυνος ελαττώνεται σημαντικά. Σε αντίθετη περίπτωση ο κίνδυνος μπορεί να είναι απεριόριστος.

- iii. Στρατηγικές μειωμένου κινδύνου όπως οι συνδυασμένες στρατηγικές (straddles) και οι στρατηγικές διασποράς (spreads) υπό ορισμένες συνθήκες μπορεί να αποδειχθούν το ίδιο επικίνδυνες με τις ανοιχτές θέσεις (LONG-SHORT).

2. ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Ο Επενδυτής θα πρέπει να διαβάσει τους Γενικούς Όρους Συναλλαγών της Εταιρίας. Πρέπει επίσης να γνωρίζει τους όρους και συνθήκες συναλλαγών των Παράγωγων Προϊόντων στα οποία συναλλάσσεται (π.χ. τις περιπτώσεις στις οποίες θα υποχρεωθεί να παραλάβει ή να παραδώσει την υποκείμενη αξία του Σ.Μ.Ε. ή στην περίπτωση των δικαιωμάτων προαίρεσης τις ημερομηνίες λήξης ή περιορισμούς στον χρόνο άσκησης των δικαιωμάτων). Υπό ορισμένες συνθήκες οι ιδιαιτερότητες εκκρεμών συμβολαίων, συμπεριλαμβανομένης της τιμής άσκησης δικαιώματος προαίρεσης μπορούν να τροποποιηθούν με απόφαση του Χρηματιστηρίου ή της Εταιρίας Εκκαθάρισης Συναλλαγών, ώστε να αντικατοπτρίζουν τις αλλαγές της υποκείμενης αξίας.

3. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Οι συνθήκες αγοράς (π.χ. έλλειψη ρευστότητας) και οι όροι συναλλαγών της αγοράς (π.χ. η ύπαρξη ανώτατων και κατώτατων ορίων διαπραγμάτευσης) μπορεί να αυξήσουν τον κίνδυνο ζημιών καθιστώντας δύσκολο ή και αδύνατο το κλείσιμο των θέσεων.

Επίσης, υπό τις ανωτέρω συνθήκες, οι συνήθεις σχέσεις στην τιμολόγηση μεταξύ υποκείμενης αξίας, Σ.Μ.Ε. και δικαιωμάτων προαίρεσης, δεν υφίστανται. Αυτό μπορεί να συμβεί εάν η υποκείμενη αξία ή τα Σ.Μ.Ε. υπόκεινται σε ανώτατα και κατώτατα όρια διαπραγμάτευσης ενώ δεν συμβαίνει το ίδιο και για τα δικαιώματα προαίρεσης. Σε αυτή την περίπτωση, εφόσον η υποκείμενη αξία έχει σταματήσει να διαπραγματεύεται λόγω ορίων, ενώ δεν συμβαίνει το ίδιο για τα δικαιώματα προαίρεσης, παύει να λειτουργεί η σχέση τιμολόγησης ανάμεσα στις δύο αξίες.

4. ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ

Προτού προβεί σε οποιαδήποτε συναλλαγή, ο Επενδυτής θα πρέπει να έχει πλήρη και ξεκάθαρη εικόνα όλων των προμηθειών και άλλων χρεώσεων με τις οποίες θα επιβαρυνθεί.

5. ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Συμβόλαια των οποίων η αξία εκφράζεται σε συνάλλαγμα (ανεξάρτητα εάν διαπραγματεύονται στο τοπικό ή σε ξένα χρηματιστήρια) ενέχουν συναλλαγματικό κίνδυνο. Η μετατροπή του κέρδους ή της ζημίας σε τοπικό νόμισμα αυξομειώνεται από τις διακυμάνσεις της αγοράς συναλλάγματος.

6. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Τα περισσότερα συστήματα συναλλαγών υποστηρίζονται από ηλεκτρονικές εφαρμογές για την μεταβίβαση εντολών εκτέλεσης, καταγραφή και εκκαθάριση των συναλλαγών. Τα συστήματα αυτά είναι πιθανό κάτω από ορισμένες συνθήκες, να αποτύχουν σε μία ή περισσότερες από τις παραπάνω λειτουργίες.